

odvjetnik **DAMIR JELUŠIĆ**, dipl.iur.
Odvjetničko društvo Vukić, Jelušić,
Šulina, Stanković, Jurcan&Jabuka
Rijeka, Nikole Tesle 9/V-VI.
E-mail: immobilis@iskon.hr
Mob: 098 215983

ODGOVORNOST ZA NAKNADU ŠTETE KOJU PROUZROČI DIVLJAČ I ŽIVOTINJE STROGO ZAŠTIĆENIH DIVLJIH SVOJTI

1. UVOD

U životu, a posljedično i pravnoj praksi, nerijetko dolazi do štetnih događaja u kojima oštećenima štetu pričinu divljač pa ćemo u ovom članku tematizirati tu materiju na način da ćemo prvo definirati divljač i njene vrste, a potom rasčlaniti koji su subjekti deliktno odgovorne osobe kod te vrste štetnih događaja uz posebni osvrt na odgovornost za štetu koju divljač prouzroči na javnim cestama. Također, u okviru ovog rada držimo potrebnim dati odgovor i na pitanje tko je odgovoran za naknadu štete koju prouzroče životinje strogo zaštićenih divljih svojti koje ne spadaju u divljač poput, primjerice, vukova. Uvodno još pripominjemo da su, u pogledu vrste šteta koje počine divljač i strogo zaštićene divlje svojte po kriteriju prirode štete uglavnom posrijedi imovinske štete dok su neimovinske štete mnogo rjeđe.

2. DEFINICIJA I VRSTE DIVLJAČI

Zakon o lovstvu¹ divljač definira kao zakonom određene životinjske vrste koje slobodno žive u prirodi, na površinama namijenjenim za uzgoj ili intenzivni uzgoj i razmnožavanje u svrhu lova i korištenja². Divljač se dijeli na krupnu i sitnu divljač, a ova potonja na dlakavu i pernatu³. Zakonom je normirano da je divljač dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu⁴. Divljač uglavnom obitava u lovištima koja mogu biti ustanovljena kao otvorena lovišta, ograđena lovišta i uzgajališta divljači⁵, a po vrstama

---

¹ Zakon o lovstvu (NN 140/05 i 75/09)

² ZL, čl. 2/1. t. 1.

³ ZL, čl. 3/1. Primjerice, u krupnu divljač spadaju jeleni, medvjedi, mufloni i divlje svinje, a sitnu zečevi, lisice, fazani, prepelice i divlji golubovi.

⁴ ZL, čl. 4. Odredbom je čl. 52. Ustava Republike Hrvatske (NN 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01 – Ispravak) normirano da more, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i **životinjski svijet**, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu, kao i da se zakonom određuje način na koji dobra od interesa za Republiku Hrvatsku mogu upotrebljavati i iskorištavati ovlaštenici prava na njima i vlasnici, te naknada za ograničenja kojima su podvrgnuti.

⁵ ZL, čl. 10/1.

se dijele na vlastita lovišta, koja mogu biti privatna ili državna, i zajednička lovišta⁶. Lovištem upravlja lovoovlaštenik ili ovlaštenik prava lova kojeg ZL definira kao pravnu ili fizičku osobu (obrtnika) koja je stekla pravo lova na temelju ZL-a⁷. U sadržaj stečenog prava lova ulaze ovlast da se na određenoj površini zemljišta i voda provode radnje uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači, te njezinih dijelova⁸. Ukoliko, pak, divljač obitava na površinama zemljišta na kojima se ne ustanovljavaju lovišta divljač je dužan zaštitivati vlasnik zemljišta, odnosno pravna ili fizička osoba koja koristi to zemljište⁹.

3. OBVEZA PREVENIRANJA ŠTETE KOJU MOŽE PROUZROČITI DIVLJAČ

Kako bi štetni događaji ove vrste bili čim rjeđi ZL-om je normirano da je lovoovlaštenik obvezatan poduzimati određene mjere za sprječavanje štete koju divljač može nanijeti ljudima ili imovini na zemljištima na kojima se prostire lovište, a tu obvezu nameće i korisnicima zemljišta¹⁰. Mjere za sprječavanje štete od divljači su smanjivanje broja divljači do brojnog stanja koje se može uzgajati u lovištu, osiguravanje dovoljno vode i hrane za divljač u lovištu, čuvanje usjeva i nasada, izgon divljači s ugroženog zemljišta, ograđivanje zemljišta te uporaba mehaničkih, električnih i kemijskih zaštitnih sredstava, vidljivih i zvučnih plašila, elektronskih detektora divljači kao i ostale uobičajene mjere zaštite za određeno područje i vrstu divljači¹¹. Koje je sve mjere za sprječavanje štete od divljači dužan poduzimati određeni lovovlaštenik propisuje se odlukom o ustanovljenju lovišta. U te mjere naročito spadaju donošenje godišnjeg plana za poduzimanje određenih mjera za sprječavanje štete, te nabavljanje zaštitnih sredstava za izvršenje godišnjeg plana i pravovremena i besplatna raspodjela odgovarajućih zaštitnih sredstava korisnicima zemljišta, na njihov zahtjev, uz prethodnu javnu obavijest i davanje uputa za njihovu

---

⁶ ZL, čl. 13. - 18.

⁷ ZL, čl. 2/1. t. 8. Pravo lova vlasnik određenog zemljišta stječe ustanovljavanjem lovišta na tom zemljištu, a ine fizičke i pravne osobe davanjem koncesije na državnom lovištu ili zakupom državnog lovišta, zajedničkog lovišta ili privatnog lovišta.

⁸ ZL, čl. 2/1. t. 4.

⁹ ZL, čl. 19.

¹⁰ ZL, čl. 77. Korisnici zemljišta su, u smislu odredbe čl. 2/1. t. 13. ZL-a, vlasnici ili posjednici zemljišta na kojem je ustanovljeno lovište. U svrhu preveniranja štete od divljači oni imaju pravo i dužnost odgovarajućim sredstvima poduzimati mjere radi sprječavanja štete od divljači u svojim rasadnicima, voćnim nasadima i na usjevima, te surađivati u poduzimanju mjera za sprječavanje štete od divljači na svom zemljištu sredstvima dobivenim od lovoovlaštenika prema njegovim uputama. Nadalje, dužni su bezodgodno priopćivati lovoovlašteniku okolnosti koje mogu utjecati na poduzimanje mjera za sprječavanje štete koju može nanijeti divljač na njihovu zemljištu, obavijestiti ga o započetoj šteti, omogućiti mu da na njihovu zemljištu poduzima mjere za sprječavanje štete od divljači i ukloniti poljoprivredne usjeve najkasnije mjesec dana od agrotehničkog vremena za berbu ili žetvu uroda. Ukoliko smatraju da lovoovlaštenik prava lova ne provodi ili nedostatan provodi mjere radi sprječavanja štete od divljači isti imaju pravo zahtijevati provođenje tih mjera zaštite od nadležnog upravnog tijela.

¹¹ ZL, čl. 75/1.

upotrebu¹². Također, Zakon normira lovoovlaštenikovu obvezu da je u uzgajalištima divljači i ograđenom lovištu dužan o svom trošku zaštititi neposredno ugrožene usjeve i nasade odgovarajućim mehaničkim ili kemijskim sredstvima¹³.

4. DELIKTNO ODGOVORNE OSOBE

Ukoliko, unatoč provedbi poviše navedenih mjera za sprječavanje štete, divljač ipak pričini štetu ZL propisuje da je za štetu koju počinji divljač u lovištu odgovoran lovoovlaštenik lovišta u kojem ta divljač stalno živi pod uvjetom da je oštećenik poduzeo propisane mjere za sprječavanje štete od divljači koje je u smislu Zakona bio obvezatan poduzeti¹⁴. Dakle, prethodno je poduzimanje navedenih preventivnih mjera *conditio sine qua non* da bi se oštećenik s uspjehom lovoovlašteniku obratio s odštetnim zahtjevom u intenciji vansudskog rješavanja spora ili u eventualnoj parnici naknadu pričinjene mu štete zatražio pred sudom. Nadalje, Zakon propisuje da se smatra da divljač stalno živi u lovištu u kojem je počinjena šteta ako lovoovlaštenik u tom lovištu ne dokaže protivno¹⁵. Posrijedi je oboriva predmnjeva koja lovoovlašteniku omogućuje dokazivanje da je štetu počinila divljač koja stalno ne živi u lovištu u kojem je šteta počinjena. Mogućnost takvog dokazivanja odnosno obaranja te zakonske predmnjeve za lovoovlaštenike je iznimno bitna jer su isti odštetno odgovorni i za naknadu štete koju pričini divljač koja u lovištu u kojem se zbio štetni događaj stalno ne živi, ali u takvim slučajevima stječu pravo na odstrjel te divljači¹⁶. Primjerice: *...Predmet spora je naknada štete koju su počinile divlje svinje na oranici u B. koju je u zakupu imao tužitelj, početkom kolovoza 1995. godine. Tijekom postupka je utvrđeno da je tužitelj uzeo u zakup prijepornu oranicu od M.M. i na njoj je uzgajao kukuruz. Također je utvrđeno da su početkom kolovoza 1995. godine divlje svinje uništile površinu od 4.424 m² na kojoj je bio zasađen kukuruz, a utvrđena je i cijena kukuruza koja u vrijeme presuđenja iznosi 0,74 kn/1 kg kukuruza u zrnu. Utvrđeno je također da B. spada u područje lovišta tuženika, no da na tom području divlje svinje ne žive stalno, već su tim lovištem u prolazu, a žive stalno u lovištu Šumarije V.P. Na tako utvrđeno činjenično stanje nižestupanjski sudovi su pravilno primijenili odredbu čl. 82. st. 3. Zakona o lovu ("Narodne novine", broj 10/94 - dalje ZL) kada su obvezali tuženika da naknadi štetu tužitelju, jer je za štetu koja je tužitelju nastala odgovoran tuženik kao ovlaštenik prava lova u lovištu u kome je šteta počinjena i u slučaju kada je štetu počinila divljač koja u lovištu stalno ne živi. Odredba čl. 82. st. 3. ZL obvezuje tuženika naknaditi štetu neovisno o tome da li je šteta pričinjena vlasniku zemljišta ili zakupcu pa su neosnovani revizijski navodi koji ukazuju na nedostatak aktivne legitimacije na strani tužitelja. Tužitelj je uzeo u zakup oranicu koja se nalazi na području koje spada u lovište tuženika, na njoj je uzgajao kukuruz, a divlje svinje koje prolaze tim lovištem uništile su dio uroda pa je obzirom na gore navedenu*

---

¹² ZL, čl. 76/1., t. 1. – 3.

¹³ ZL, čl. 78.

¹⁴ ZL, čl. 83/1.

¹⁵ ZL, čl. 83/2.

¹⁶ ZL, čl. 83/3.

zakonsku odredbu tuženik dužan tužitelju naknaditi štetu koju je u tom štetnom događaju pretrpio. Neosnovan je navod revizije koji ukazuje na doprinos tužitelja nastanku štete, jer obveza poduzimanja mjera radi sprečavanja štete od divljači prema odredbama Zakona o lovu nije samo obveza oštećenika već prvenstveno u smislu odredbe čl. 74.-76. navedenog Zakona je obveza organizacije koja je ovlaštenik prava lova u tom lovištu. Ne može se smatrati da je u smislu zakona predviđena obveza vlasnika odnosno korisnika zemljišta da ogradi svoju oranicu žičanom ogradom, a pravilna je ocjena nižestupanjskih sudova da tužitelj nije ni bio dužan poduzimati neke mjere zaštite obzirom na činjenicu da u prijepornom lovištu divlje svinje ne žive stalno pa tužitelj nije mogao ni predvidjeti da bi štetu počinila divljač koja u tom lovištu ne živi¹⁷... Pravo na odstrjel lovovlaštenici u ovakvim slučajevima, međutim, ne stječu odmah već ga mogu realizirati tek na temelju dokaza o nadoknađenoj šteti oštećeniku i odobrenja nadležnog upravnog tijela uz suglasnost ministarstva, odnosno odobrenja ministarstva kada je šteta počinjena u državnom lovištu. Također, tako stečeno pravo lovoovlaštenika je limitirano na način da se isto može odobriti samo do visine nadoknađene štete računajući vrijednost mesa i trofeja prema odštetnom cjeniku¹⁸. Takvo je zakonsko rješenje pravično jer lovoovlašteniku, koji je u takvim slučajevima oštećenik, omogućuje potpunu naknadu štete što je u skladu s načelom potpune naknade štete po kojem oštećenik ima pravo na naknadu u iznosu koji je potreban da se njegova materijalna situacija dovede u ono stanje u kojem bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja¹⁹. No, ono istodobno s druge strane štiti i odgovornu osobu, najčešće drugog lovoovlaštenika, od plaćanja naknade koja bi bila viša od stvarno pričinjene odnosno pretrpljene štete. Nadalje, ZL normira da ukoliko je šteta koju počinu divljač na istoj poljoprivrednoj kulturi ponovljena vrijednost pojedinačnih šteta ne može biti veća od vrijednosti očekivanog prinosa kulture²⁰, kao i da se ne nadoknađuje šteta koju medvjed počinu stoci na površinama na kojima je posebnim propisom zabranjen pristup i ispaša stoke²¹. Naposljetku, valja pripomenuti da je u sporovima radi naknade štete koju počinu divljač nadležan mjesno nadležni sud na području kojega je lovište ustanovljeno²².

5. POSEBNO O ODGOVORNOSTI ZA NAKNADU ŠTETE PRIČINJENE NALETOM DIVLJAČI NA VOZILA NA JAVNIM CESTAMA

U svrhu činjeničnog potkrijepljenja tvrdnje da štetni događaji naletom divljači na vozila nisu rijetki, poglavito ne

---

¹⁷ VSRH Rev 1346/1997-2

¹⁸ ZL, čl. 83/4. Odštetnim cjenikom za izračun naknade za štete na divljači u lovištu (NN 67/06) određena je visina naknade za štetu počinjenu na divljači, te mjerila i kriterij za naknadu štete na divljači i lovištu, kao i vrijednost naknade za štetu koju počinu divljač koja u lovištu stalno ne živi. Primjerice, naknada za smeđeg medvjeda se, ovisno o dobi, kreće u rasponu od 1.400,00 do 25.000,00 HRK.

¹⁹ Zakon o obveznim odnosima (NN 35/05 i 41/08), čl. 1090.

²⁰ ZL, čl. 84.

²¹ ZL, čl. 83/5.

²² ZL, čl. 85.

na autocestama na kojima vozila razvijaju velike brzine kretanja što minimizira mogućnost izbjegavanja sraza s divljači koja iznenadno istrči na cestu, navodimo podatke o broju takvih štetnih događaja na hrvatskim autocestama tijekom 2008. Naime, ukupan je broj prometnih nesreća na svim autocestama u zemlji tijekom godine bio 1631, a od toga su 83 izazvane naletom vozila na divljač²³. Dakle, 5,08% ili otprilike svaka dvadeseta nesreća desila se zbog tog uzroka. Još su zanimljiviji podaci o ovoj vrsti štetnih događaja tijekom 2008. na autocesti Rijeka - Zagreb, cestovne oznake A6, zato jer ista u svojem pretežitom dijelu prolazi gorskim krajem koji obiluje raznim vrstama divljači. Unatoč tome što navedena javna cesta ima posebno napravljen prijelaz za životinje u duljini od 100 metara, kao i tome da svaki od mnogobrojnih tunela na toj dionici ujedno služi kao takav prijelaz, te činjenici da je cesta čitavom duljinom ograđena zaštitnom ogradom, ipak od ukupnog broja od 645 nesreća njih 36 otpada na ovu vrstu što daje udio od 5,58%²⁴. Po vrstama divljači, daleko najčešći su naleti na srne, a potom slijede ptice. Do istrčavanja divljači na cestu najčešće dolazi noću, predmnijeva se zato jer divljač zbunjuje snažno cestovno osvjetljenje. Ceste nisu dijelovi lovišta što nedvojbeno proizlazi iz zakonske odredbe po kojoj se granice lovišta određuju ovisno o prirodnoj cjelini, ekološkim, geografskim i drugim uvjetima, obalnim pojasom mora i autocestama koje sprječavaju prirodnu migraciju dlakave divljači, a ako ih nije moguće odrediti na taj način određuju se željezničkim prugama, županijskim i lokalnim cestama, putovima, vododijelnicama, rijekama ili na drugi način²⁵. No, iako ceste nisu dijelovi lovišta judikatura je zauzela pravni stav da je u slučaju nastanka štetnog događaja radi naleta vozila na divljač također deliktno odgovoran lovoovlaštenik i to po načelu kauzaliteta²⁶ jer se divljač u takvim okolnostima smatra opasnom stvari. Primjerice: *...Dana 16. ožujka 1989. g. tužitelj je upravljao motorom na makadamskoj cesti u pravcu od Velike Ciglane prema Prespi, kojom prilikom je doživio prometnu nezgodu. Ispred njega je istrčala srna. Uslijed naleta na srnu tužitelj je pao sa motora i zadobio niz teških tjelesnih povreda. Nakon nezgode teško povrijeđenu srnu preuzeli su radnici tuženog Lovačkog društva "V." iz B.. Sporno je pitanje u ovoj fazi postupka u prvom redu da li tuženo lovačko društvo odgovara za štetu koju je pretrpio tužitelj. Nižestupanjski sudovi smatraju da je, a s obzirom na odredbe Zakona o lovstvu ("Narodne novine" br. 25/76) odgovoran tuženik, jer da za svu štetu koju prouzroči divljač odgovara lovačko društvo koje gospodari lovištem iz kojeg je divljač izašla. Revizijski navodi da javna cesta ne ulazi u lovište su točni jer suglasno odredbi iz čl. 3. st. 3. Zakona o lovstvu*

---

²³ Hrvatske autoceste d.o.o., dostupno na www.hac.hr

²⁴ *Autocesta Rijeka-Zagreb d.d.*, dostupno na www.arz.hr. Odredbom čl. 87. ZZP-a propisano je da se javne ceste, druge prometnice ili druge građevine koje prelaze preko poznatih migracijskih puteva divljih životinja grade na način da se omogući sigurno prelaženje divljih životinja na odgovarajućim prostornim razmacima, kao i da izgrađeni prijelazi kojima se osigurava nesmetano i sigurno prelaženje divljih životinja uživaju zaštitu kao prirodne vrijednosti.

²⁵ ZL, čl. 11/1. i 2.

²⁶ ZOO, čl. 1045/3. i 1063. – 1066.

javna prometnica ne ulazi u lovište. Međutim lovačko društvo koje gospodari okolnim lovištem odgovara tužitelju za štetu do koje je došlo naletom divljači, u konkretnom slučaju srne, na motor kojim je upravljao tužitelj na javnoj cesti po principu uzročnosti. Naime pojava divljači na javnoj cesti se u datim okolnostima smatra opasnom stvari suglasno odredbi iz čl. 174. Zakona o obveznim odnosima ("Sl. list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 46/85 i 57/89) a koji zakon se primjenjuje temeljem odredbe iz čl. 1. Zakona o preuzimanju Zakona o obveznim odnosima ("NN" br. 53/91) kao zakon Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ZOO). Svoje odgovornosti se tuženo lovačko društvo u cijelosti ili djelomično može osloboditi ako dokaže da je šteta nastala od nekog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti, ni izbjeći ili otkloniti (čl. 177. st. 1. ZOO), krivnjom tužitelja kao oštećenika ili pak od treće osobe koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti (čl. 177. st. 2. i 3. ZOO). U valjano provedenom postupku (čl. 7. i 8. ZPP) sud je utvrdio da je jedini uzrok ove prometne nezgode iznenadni izlazak srne na cestu. Stoga razloga kada štetu nije uzrokovala ni treća osoba, ni viša sila niti je tužitelj doprinio, tuženo lovačko društvo dužno je tužitelju naknaditi cjelokupnu nastalu štetu²⁷ ...

...Žalba tuženika LD Jelen Ivanec (dalje žalitelja) je neosnovana. Obrazlažući pobijanu presudu prvostupanjski sud navodi da je tužitelj podnio ovu tužbu protiv tuženika Hrvatske ceste d. o. o. Zagreb i žalitelja, jer iste smatra odgovornima za nastalu štetu na njegovom automobilu, a za koju tvrdi da je nastala naletom njegovog vozila, za vrijeme vožnje državnom cestom 35 iz pravca grada Ivanca u pravcu Kaniže 08. 05. 2004. g. (na izlazu iz Ivanca), na srndaća koji je pretrčavao cestu s desne na lijevu stranu. Tužitelj je tvrdio da je propisno vozio i da zbog mraka i gustog raslinja i trenutka naleta srndaća nije mogao izbjeći nalet i time izbjeći nastanak štete...Žalitelj se protivio tužbenom zahtjevu tvrdeći da mjesto prometne nezgode nije u okviru lovišta žalitelja, slijedom čega žalitelj nije ni odgovoran za nastalu štetu. Prvostupanjski sud je utvrdio da predmetna šteta nije nastala zbog neodgovarajućeg održavanja prometnice, nego naletom divljači na vozilo tužitelja. U konkretnom slučaju divljač na cesti smatra se opasnom stvari, pa njen imalac odgovara oštećeniku po principu objektivne odgovornosti. Mjesto naleta automobila na srndaća ne spada u lovište žalitelja, ali žalitelj gospodari lovištem uz državnu cestu broj B 35, a iz tog lovišta naišao je srnjak koji je pruzročio nesreću...Na toj činjenici prvostupanjski sud je utemeljio odgovornost žalitelja za nastalu štetu ističući da se radi o objektivnoj odgovornosti u smislu primjene objektivne odgovornosti prema općim propisima obveznog prava o odgovornosti za štetu, čl. 174. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, dok je sama osnova odgovornosti utemeljena na odredbi čl. 82. st. 1. Zakona o lovu (NN 10/94.) prema kojoj ovlaštenik pravo lova u lovištu kojem divljač stalno živi odgovara za štetu koju počini divljač koja živi u njegovom lovištu. Prvostupanjski sud je zaključio da se imalac opasne stvari temeljem odredbe čl. 177. ZOO-a može osloboditi od odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog drugog uzroka koji se nalazi izvan stvari, a čije djelovanje nije mogao predvidjeti ni izbjeći ili otkloniti ili ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe koju nije mogao predvidjeti, i čije posljedice nije mogao izbjeći ni otkloniti, no u konkretnom slučaju žalitelj nije niti tvrdio, a niti dokazao da bi postojale okolnosti koje bi isključile ili barem dijelom otklonile na naprijed navedeni način utvrđenu odgovornost za nastalu štetu čija visina nije niti bila sporna, slijedom čega je prvostupanjski sud prihvatio u cijelosti tako postavljeni tužbeni zahtjev u odnosu na žalitelja...Prema ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je u obrazloženju svoje odluke naveo jasne i određene razloge zbog kojih je prihvatio tužbeni zahtjev u odnosu na žalitelja, odnosno prvostupanjski sud je pravilno analizirao i ocijenio povedene dokaze kao i činjenične navode stranaka (samog žalitelja) iznijete tijekom postupka, te je na temelju nespornih činjenica te pravilno

---

²⁷ VSRH Rev 2070/1992-2

analiziranih i ocjenjenih dokaza pravilno zaključio da je žalitelj odgovoran za naknadu predmetne štete, pri čemu nije počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka na koju žalitelj žalbom ukazuje (očito se radi o tvrdnji da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a), naprotiv po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je temeljem pravilne ocjene provedenih dokaza, a uzimajući u obzir i sadržaj nespornih činjenica pravilno utvrdio odštetnu odgovornost za nastalu štetu u ovom slučaju. Naime, prvostupanjski sud je utvrdio da predmetna prometnica ne spada u lovište žalitelja, a točno je da su prema Zakonu o lovu javne prometnice, uključujući i zaštitni pojas isključene iz lovišta, što međutim, ne isključuje moguću odgovornost žalitelja za nastalu štetu po kriterijima objektivne odgovornosti, ukoliko se radi o šteti od divljači koja pripada žaliteljevom lovištu. U konkretnom slučaju temeljem uvida u plan lovišta i lokaciju mjesta prometne nezgode prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da je u odnosu na lokaciju mjesta nezgode žaliteljevo lovište okolnje lovište (predstavnik žalitelja izričito je potvrdio mogućnost (logičnu) da predmetni srndać pripada divljači koja obitava na planini Ivančici, koji je iz nekog izvanrednog razloga (uznemiravanja po psima ili sličnog razloga) dospio na prometnicu, pa je upravo žalitelj odgovoran, po kriteriju objektivne odgovornosti, za nastalu predmetnu štetu... Naime, pravilan je materijalnopravni zaključak prvostupanjskog suda prema kojem za štetu nastalu na automobilu zbog iznenadnog naleta divljači na prometnicu odgovara lovačko društvo iz čijeg područja potječe divljač koja je takvu štetu prouzročila po kriterijima objektivne odgovornosti, pri čemu se prvostupanjski sud u cjelosti pravilno pozvao na mjerodavne materijalnopravne propise, pa se žalitelj upućuje da taj dio obrazloženja prvostupanjskog suda²⁸... Posljedično tome, na njemu je i teret dokazivanja egzistencije ekskulpacijskih razloga²⁹ kako bi se, u cijelosti ili djelomično, ekskulpirao od odštetne odgovornosti u konkretnom slučaju. U određenim slučajevima, nadalje, uz lovoovlaštenika za naknadu štete solidarno³⁰ odgovara i pravni subjekt koji je dužan održavati prometnicu na propisani način ukoliko prigodom održavanja iste ne postupa u skladu sa svojim normiranim obvezama što ga posljedično čini suo odgovornim za nalet divljači na vozilo. Koji je pravni subjekt odgovoran u takvim slučajevima ovisi o kategorizaciji prometnice na kojoj se štetni događaj zbio. Javne su ceste temeljem Zakona o javnim cestama³¹ razvrstane u autoceste, te državne, županijske i lokalne ceste³². Temeljem navedenog propisa održavanje autocesta je u ingerenciji tvrtke HRVATSKE AUTOCESTE d.o.o.. Državne ceste održava tvrtka HRVATSKE CESTE d.o.o., dok županijske i lokalne ceste održavaju županijske uprave za ceste³³. Koje su sve mjere, radnje i aktivnosti imenovane tvrtke i ustanove dužne poduzimati redovno i izvanredno održavajući javne ceste, osim ZJC-om, detaljno je normirano Pravilnikom o održavanju i zaštiti javnih cesta³⁴. U

---

²⁸ ŽS Vž Gž 168/2005-2

²⁹ ZOO, čl. 1067.

³⁰ ZOO, čl. 1107.

³¹ Zakon o javnim cestama (NN 180/04, 138/06, 146/08 i 38/09). Ukoliko do štetnog događaja zbog neodržavanja dođe na nerazvrstanim cestama za naknadu štete je odgovorna jedinica lokalne samouprave temeljem odredbe čl. 3/1. t. 7. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 82/04, 110/04, 178/04 i 38/09)

³² ZJC, čl. 4/1. t. 1. – 4.

³³ ZJC, čl. 54., 55. i 58.

³⁴ Pravilnik o održavanju i zaštiti javnih cesta (NN 25/98 i 162/98)

praksi, odgovornost se navedenih subjekata temelji na propuštanju poduzimanja radnji i mjera na koje ih obvezuju navedeni propisi, primjerice neograđivanju ili nekvalitetnom ograđivanju ceste ogradom koja sprječava istrčavanje divljači ili nepostavljanju odnosno nepropisnom postavljanju prometnih znakova opasnosti koji vozače upozoravaju na opasnost od pojave divljači na cesti na način na koji ih obvezuje Pravilnik o prometnim znakovima, signalizaciji i opremi na cesti. Primjerice: *...Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu (materijalne i nematerijalne) štete koju je pretrpio uslijed naleta divljači (srne) na njegov osobni automobil, a taj zahtjev u odnosu na drugotuženika „Hrvatske ceste“ tužitelj obrazlaže propustom tog tuženika u održavanju javne ceste (nepostavljanje prometnog znaka opasnosti „divljač na cesti“) na kojoj se zbio štetni događaj. Polazeći, u bitnome, od utvrđenja da je tužitelj 4. siječnja 2003. upravljao osobnim automobilom državnom cestom br. 2 iz pravca istoka u pravcu zapada, odnosno iz pravca C. u pravcu S., a koja je u nadležnosti drugotuženika, da je srna (u vlasništvu prvotuženika L. u. „B.“) pretrčavala kolnik sa južne na sjevernu stranu, tako da je došlo do naleta divljači na osobni automobil, da su oduvijek na toj prometnici u oba smjera bili postavljeni prometni znakovi opasnosti „divljač na cesti“, time da su povremeno bili uništeni ili pak odneseni (ukradeni), da se Lovačko društvo 24. veljače 1997. obratilo JP „Hrvatske ceste“ Ispostava V. sa zahtjevom da se postavi znak opasnosti „divljač na cesti“, da u vrijeme štetnog događaja na toj cesti, gledajući u pravcu kretanja tužiteljeva vozila, nije postojao prometni znak „divljač na cesti“ (postavljen je tek nakon nesreće), nižestupanjski sudovi su zaključili da je za štetni događaj, pored prvotuženika Lovačkog društva (čija je odgovornost utvrđena ranijom pravomoćnom presudom), odgovoran i drugotuženik „Hrvatske ceste“. Takvo stajalište sudovi obrazlažu time da je upravo drugotuženik, na zahtjev lovačkog društva, bio dužan sukladno čl. 44. Pravilnika o održavanju i zaštiti cesta („Narodne novine“, broj 25/98) postaviti i održavati prometni znak opasnosti „divljač na cesti“ - što nije učinio, pa upravo u tom propustu, pozivajući se pritom na odredbu čl. 6. tada važećeg Zakona o javnim cestama („Narodne novine“, broj 100/96, 76/98, 27/01 i 114/01 - dalje: ZJC), prema kojem je Hrvatska uprava za ceste, Županijska uprava za ceste, odnosno korisnik koncesije dužan nadoknaditi štetu korisniku javne ceste, ako je šteta prouzrokovana stanjem javne ceste - nalaze odgovornost drugotuženika za štetni događaj, slijedom čega su ga obvezali na solidarnu naknadu štete zajedno s drugotuženikom (čl. 206. st. 4. Zakona o obveznim odnosima - „Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01). Revident u reviziji otklanja svoju odgovornost za štetni događaj, a time i obvezu naknade štete, polazeći isključivo od ponovljene tvrdnje iz dosadašnjeg postupka da na predmetnoj prometnici (gledajući u smjeru kretanja tužiteljeva vozila) nikada nije postojao prometni znak „divljač na cesti“, zbog čega nije ni postojala njegova obveza da „uništeni znak zamijeni novim“. Stoga smatra da je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava, jer ne postoji zakonska niti podzakonska odredba iz koje bi proizlazila njegova obveza na postavljanje znaka „divljač na cesti“, a pogotovo jer to nije zahtijevala lovačka udruga. Obveza drugotuženika na postavljanje i održavanje prometnog znaka opasnosti „divljač na cesti“ u konkretnoj činjeničnoj situaciji ne proizlazi samo iz odredbe čl. 44. Pravilnika o održavanju i zaštiti javnih cesta na kojeg se pozivaju sudovi, a koji regulira pitanje vertikalne prometne signalizacije (određujući da se uništeni prometni znakovi opasnosti i zabrane na cesti moraju zamijeniti odmah, a ostali u roku od deset dana), već prvenstveno iz odredbe čl. 58. ZJC prema kojoj je drugotuženik, između ostalog, dužan osigurati neometan i siguran promet na javnim cestama, kao i iz odredbe čl. 24. spomenutog Pravilnika prema kojem redovito održavanje cesta, među ostalim, obuhvaća popravak i zamjenu uređaja, opreme i prometne signalizacije na cesti. Ovakvi navodi revidenta, dakle, ne isključuju njegovu*

odgovornost za štetni događaj, a time i obvezu naknade štete tužitelju³⁵... ..Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete na njegovom vozilu marke "Audi" nastale dana 19. ožujka 1998. godine kada je tužitelj u tijeku vožnje državnom cestom broj 3 udario u srnu koja mu je istrčala na kolnik. Polazeći od utvrđenja da se vozilo tužitelja kretalo brzinom od 63 km/h, na kojoj cesti da je dopuštena brzina kretanja bila određena sa 80 km/h, da je srna iskočila sa lijeve strane tužiteljeva vozila na kolnik kada je vozilo bilo udaljeno od nje 15 m, te da se tužiteljevo vozilo kočenjem moglo zaustaviti bez da zahvati životinju da se kretalo brzinom do 38 km/h, te da je na udaljenosti od 2 km i 650 m ispred mjesta nezgode (gledano u smjeru kretanja tužitelja) bio postavljen prometni znak "divljač na cesti" sudovi su obvezali solidarno tuženika ad.1. i 2. na naknadu štete tužitelju ocijenivši nepostojanje znaka opasnosti "divljač na cesti" na potezu ceste uz lovište na dužini od preko 2,5 km propustom u smislu njenog neodržavanja za sigurno odvijanje prometa. Prometni znak "divljač na cesti" predstavlja znak opasnosti (čl. 7. st. 29. Pravilnika o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama – "Narodne novine", broj: 39/93 – dalje: Pravilnik, koji se primjenjuje na ovaj spor), zbog čega u odnosu na istog ne postoji obveza njegovog ponavljanja, a nakon svakog križanja s drugom cestom, kao što je to odredbom čl. 64. Pravilnika određeno za prometne znakove izričitih naredbi (u tu skupinu prometnih znakova ne spada znak "divljač na cesti"!). Zato prvostupanjski sud neosnovano ukazuje na ovaj propust tuženika ad.1., na što zahtjev za zaštitu zakonitosti pravilno upire. Odredbom čl. 60. st. 1. Pravilnika određeno je da se prometni znakovi opasnosti postavljaju u pravilu izvan naselja na udaljenosti od 150 do 250 m ispred opasnog mjesta na cesti. Prema st. 4. tog članka znakovima opasnosti koji su postavljeni na udaljenosti manjoj od 150 m ili većoj od 250 m, mogu biti pridružene i dopunske ploče na kojima se označavaju udaljenosti od opasnog mjesta zbog kojeg se ti znakovi postavljaju. Prema st. 5. tog članka na cestama koje nisu pregledne ili na kojima je dopuštena veća brzina vožnje, te u drugim slučajevima u kojima postoji opasnost da vozač iznenada i nepripremljen naiđe na opasno mjesto na cesti, postaviti će se između znaka opasnosti postavljenog na udaljenosti iz st. 1. i 2. tog članka (od 150 do 250 m) i tog opasnog mjesta na cesti jedan ili više istih znakova uz koje će se postaviti i dopunske ploče s naznakom udaljenosti od opasnog mjesta. Obzirom na nespornu činjenicu da se prostor lovišta proteže uz prometnicu preko 2,5 km na kojoj prometnici je bila dopuštena brzina kretanja od 80 km/h, te da je na čitavom tom potezu postojala opasnost iznenadnog nailaska divljači na cestu, bilo je nužno da tuženik ad.1. u svrhu upozoravanja vozača na takvu moguću iznenadnu opasnost na više mjesta duž lovišta uz prometnicu postavi prometni znak opasnosti "divljač na cesti" popraćen dopunskim pločama s naznakom udaljenosti od opasnog mjesta, a što je tuženik ad.1. međutim propustio učiniti. Kako je konkretna šteta u uzročno posljedičnoj vezi s propuštenim pravilnim označavanjem opasnosti na toj cesti, dakle stanjem na cesti, to je tuženik ad.1. dužan naknaditi štetu tužitelju sve u smislu odredbe čl. 6. Zakona o javnim cestama ("Narodne novine", broj: 100/96, 112/97, 76/98), a kako su to nižestupanjski sudovi pravilno ocijenili³⁶...

6. POSEBNO O ODGOVORNOSTI ZA NAKNADU ŠTETE KOJU PRIČINE ŽIVOTINJE ZAŠTIĆENIH DIVLJIH SVOJTI

Zakonom o zaštiti prirode³⁷ divlje svojte biljaka, gljiva i životinja definirane su kao sve vrste i podvrste koje nisu nastale pod utjecajem čovjeka kao posljedica umjetnog odabiranja (odabir i uzgoj u svrhu dobivanja pasmina

³⁵ VSRH Rev 1312/2007-2

³⁶ VSRH Gzz 4/2004-2

³⁷ Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08)

udomaćenih životinja i sorti kultiviranih biljaka) ili genetske modifikacije nasljednog materijala tehnikama moderne biotehnologije³⁸. One koje su ugrožene ili rijetke ZZP zaštićuje kao strogo zaštićene svojte i zaštićene svojte³⁹. Nadalje, strogo zaštićenom svojtom može se utvrditi divlja svojta kojoj prijeti izumiranje na području Republike Hrvatske, usko rasprostranjeni endem i divlja svojta zaštićena na temelju međunarodnog ugovora kojega je Republika Hrvatska stranka i koji je na snazi, potvrđenog od iste⁴⁰. Koje su sve vrste životinja zaštićene i strogo zaštićene divlje svojte regulirano je Pravilnikom o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim⁴¹ koji strogo zaštićene divlje svojte dijeli na zavičajne divlje svojte i strane divlje svojte⁴². Primjerice, u prvonavedene spadaju krtica, poljski miš, dobri dupin, vuk, ris, divlja mačka, jastreb, kormorani gnijezdeće populacije i razne vrste orlova. S obzirom da je Zakonom propisana čitava paleta ograničenja i zabrana u svrhu zaštite divljih svojti postoji mogućnost da se tim radnjama nekoj fizičkoj ili pravnoj osobi bitno pogoršaju postojeći uvjeti za stjecanje prihoda. Ako to nije moguće nadoknaditi dopuštenom djelatnošću u okviru propisanog režima zaštite u zaštićenom području taj subjekt ima pravo na nadoknadu za ograničenja kojima je podvrgnut. Naknada štete se isplaćuje nakon prethodnog utvrđenja nadležnog upravnog tijela da oštećenik koji je podvrgnut ograničenjima provodi propisane uvjete zaštite prirode, i to na teret sredstava državnog proračuna, odnosno proračuna županije ili Grada Zagreba. Konačno, iznos naknade se utvrđuje sporazumno, a u slučaju spora utvrđuje ga sud, uz iznimku po kojoj pravna osoba u većinskom državnom vlasništvu nema pravo na naknadu za ograničenja kojima je podvrgnuta u upravljanju nekretninom⁴³. ZZP, nadalje, propisuje da država ne odgovara za štetu koju prouzroče divlje svojte, osim u slučajevima određenim njime⁴⁴. Posrijedi su slučajevi u kojima životinje strogo zaštićenih divljih svojti oštećenicima prouzroče gospodarsku ili drugu štetu, a isti pritom nisu na primjeren način i o svom trošku učinili sve dopuštene radnje i zahvate kako bi spriječili nastanak štete. Te su radnje i zahvati učinkovito ograđivanje, ciljano čuvanje dobara i rastjerivanje strogo zaštićenih životinjskih svojti⁴⁵. Dakle, iz navedenog je, prvo, razvidno da država deliktno ne odgovara za štetu koju pričine zaštićene divlje svojte. Primjerice, država ne odgovara za štetu koju počine mrki medvjedi, čagljevi, divlje mačke ili dabrovi.

---

³⁸ ZZP, čl. 7/1., t. 5.

³⁹ ZZP, čl. 19/1.

⁴⁰ ZZP, čl. 19/2., alineje 1. – 3.

⁴¹ Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN 99/09)

⁴² Pravilnik, čl. 2/1.

⁴³ ZZP, čl. 116.

⁴⁴ ZZP, čl. 117.

⁴⁵ ZZP, čl. 118.

Drugo, država za štetu koju počine životinje strogo zaštićenih divljih svojti odgovara samo onda ako je oštećenik prethodno poduzeo ZZP-om predviđene mjere usmjerene na preveniranje nastanka štete, a šteta je pričinjena usprkos i unatoč poduzimanju istih. Nadalje, oštećenik ima pravo na naknadu štete u visini stvarne štete⁴⁶ koju nanese navedene životinjske svojte, s tim da je dužan nadležnom Ministarstvu ili vještaku kojega je ovlastio ministar prijaviti nastanak štetnog događaja bezodgodno, a najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka štete odnosno najkasnije u roku od tri dana od dana nastanka štete koju prouzroče strogo zaštićene velike zvijeri⁴⁷ na domaćim životinjama⁴⁸. Primjerice, ovo potonje je posrijedi kad vukovi počine štetu na ovcama. Navedeni rokovi za prijavu štete su prekluzivni. Nakon prijave ovlaštenu vještaku izlazi na mjesto štetnog događaja i u suradnji s oštećenikom utvrđuje činjenice koje su značajne za ustanovljenje nastanka štete, uzročnika i visinu štete, o čemu vještak potom sastavlja zapisnik temeljem kojeg se onda sporazumno između Ministarstva i oštećenika određuje visina naknade, a ako ne dođe do izvansudske nagodbe visinu naknade određuje sud⁴⁹. Primjerice: *...Predmet spora je potraživanje naknade štete koju su nanijele tužitelju zaštićene ptice kormorani (veliki vranac) u vremenu od 20. lipnja 1992. do 20. lipnja 1995., hraneći se ribom iz ribnjaka koje koristi tužitelj u svojoj gospodarskoj djelatnosti. Prema odredbi čl. 45. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj 54/76. i 30/94.) štetu koju nanese zaštićena životinja dužna je naknaditi država...Pravni osnov za naknadu štete, koju nanese zaštićena životinja, sudovi nižeg stupnja pravilno nalaze u odredbama Zakona o zaštiti prirode, što je dovoljno za osnivanje obveznog odnosa u konkretnom slučaju...Prigovor podijeljene odgovornosti raspravljen je u tijeku postupka i utvrđeno je da iako se radi o zaštićenoj vrsti ptica, tužitelj nije pasivno promatrao nastanak štete, već je kupio topove kojima je rastjerivao kormorane, utrošio je veliku količinu patrona za čuvarsku službu, prilagodio je hranidbu riba kretanjem čamaca radi rastjerivanja ptica. Unatoč tih utvrđenja sudovi su ocijenili da su i te aktivnosti tužitelja bile nedovoljne i da se moglo poduzeti više, pa je na ime podijeljene odgovornosti smanjio naknadu ukupno utvrđene štete za 15% i dosudio je razliku⁵⁰... ..Na prigovor tužene o doprinosu tužitelja šteti prvostupanjski sud zaključuje da u postupku nije utvrđeno da je tužitelj imao zaštitna sredstva na raspolaganju odnosno da je mogao bilo što poduzeti, a što je propustio učiniti sa svrhom da spriječi nastup štete ili da je umanjiti. U svezi s ovim zaključkom prvostupanjskog suda valja reći da je prema odredbi čl. 39. Zakona o*

---

⁴⁶ Za primijetiti je da je normiranje po kojem oštećenik ima pravo na naknadu samo stvarne/obične štete odstupanje od općih pravila obveznog prava odnosno odredbe čl. 1046. ZOO-a koja, u vezi s odredbom čl. 1045. istog, odgovornu osobu kod naknade imovinske štete obvezuje da uz običnu štetu naknadi i izmaklu korist ako su ispunjeni uvjeti za naknadu te vrste štete.

⁴⁷ Velike zvijeri su medvjed, ris i vuk. Dvoje potonjih spadaju u strogo zaštićene zavičajne svojte, a medvjed u zaštićene zavičajne svojte.

⁴⁸ ZZP, čl. 119/1. i 2.

⁴⁹ ZZP, čl. 119/3. i 6. Postupak utvrđivanja i nadnade štete koju nanese životinja strogo zaštićenih divljih svojti, primjena dopuštenih radnji, zahvata i dodatnih mjera zaštite u cilju sprječavanja štete, prijava, utvrđivanje i procjena štete, utvrđivanje visine iste, kao i postupak smanjivanja brojnog stanja i brisanja sa popisa stroge zaštite životinja strogo zaštićenih divljih svojti ubuduće će detaljno biti reguliran Pravilnikom o postupku sprječavanja i nadoknade štete od životinja strogo zaštićenih divljih svojti. Nacrt Prijedloga dostupan je na internet stranici Ministarstva kulture nalazećoj na domeni www.min-kulture.hr

⁵⁰ VSRH Rev 80/2006-2

zaštiti prirode ("Narodne novine", broj 54/76.) tužitelj mogao uz pribavljanje dozvole od Zavoda za zaštitu prirode kormorane rastjerati, pa i ubijati. Pasivno promatranje tužitelja što se zbiva, te u određenim vremenskim razmacima samo postavljati zahtjeve tuženoj za naknadu štete iako je bar nešto mogao poduzeti ili pokušati poduzeti, ako je to mogao, već samo po sebi bi značilo djelomični doprinos nastaloj šteti, odnosno njezinoj visini⁵¹... ..U postupku je utvrđeno da su vukovi noću 13. studenog 1996. godine ušli u tor tužitelja, oko kojeg je postavljena žičana ograda i zaklali 29 ovaca u vlasništvu tužitelja, čime je tužitelju pričinjena šteta u iznosu od 15.080,00 kn. Nižestupanjski sudovi su obvezali tuženu da naknadi tužitelju štetu u navedenom iznosu, s obzirom da su vukovi zakonom zaštićene životinje (čl. 1. toč. 5. Pravilnika o zaštiti pojedinih vrsta sisavaca u svezi sa čl. 13. st. 2. Zakona o zaštiti prirode - "Narodne novine", broj 30/94), a štetu koju nanesu zaštićene životinje, dužna je naknaditi Država (čl. 45. st. 1. Zakona o zaštiti prirode). Tužena je tijekom postupka, a to opetuje i u reviziji, isticala da je tužitelj suodgovoran za nastalu štetu, jer kritične noći nije kod štale (udaljene od naselja 250 metara), u kojoj su se nalazile ovce, uključio vanjsku električnu rasvjetu, čime je "pogodovao nastanku predmetne štete". S razlogom je drugostupanjski sud otklonio kao neosnovan istaknuti prigovor tužene, s obzirom da ne postoji propis koji bi obvezao tužitelja, kao vlasnika stada ovaca da na navedeni način štiti svoje stado od nasrtaja zakonom zaštićenih zvijeri, a prema ocijeni ovog suda ovce tužitelja kritične noći bile su zaštićene na uobičajeni način postavljenom željeznom ogradom, visokom 1,20 metara, oko tora u kojem su se nalazile ovce. Iz izloženog slijedi da su nižestupanjski sudovi pravilno zaključili da je tužena isključivo odgovorna naknaditi štetu tužitelju u navedenom iznosu⁵²...

7. ZAKLJUČAK

Sažimljući sve gorenavedeno možemo zaključiti da su u praksi nerijetki štetni događaji u kojima je štetnik divljač ili neka od životinja koje pripadaju strogo zaštićenim divljim svojstama. Koji je subjekt odgovorna osoba za naknadu tako pričinjenih šteta ovisi, dakako, o svim okolnostima svakog pojedinog slučaja, a o tim okolnostima ovisi i da li će odgovorna osoba odgovarati po načelu kulpoznosti ili kauzaliteta. Pritom valja razlikovati štetne događaje kod kojih je šteta pričinjena od strane divljači za koju odgovara lovoovlaštenik lovišta u kojem se štetni događaj zbio temeljem odredaba ZL-a od štetnih događaja kod kojih je šteta pričinjena od strane životinja strogo zaštićenih divljih svojti kod kojih za štetu odgovara Republika Hrvatska temeljem odredaba ZZP-a ako su za to ispunjene navedene zakonske pretpostavke.

---

⁵¹ VSRH Rev 581/2000-2

⁵² VSRH Rev 2766/1998-2